

Podpisani naročam na novo »Slovenski Gospodar«

za celo leto	32.— Din
za pol leta	16.— »
za četrt leta	9.— »

(kar ne velja prečrtaj).

Moj natančen naslov:

Ime in priimek _____

Kraj _____

Jošta _____

10. tega meseca po osmi sv. maši v šestem češkem razredu osnovne šole. Govoril bo sadjarski nadzornik g. Pečovnik o zatiranju škodljivcev in boleznih sadnega drevja. Letos nam je drevje trud bogato poplačalo, zato negujemo drevje še v obilnejši meri. Vljudno vabi odbor.

Okrožni kmetijski urad v Celju se je preselil v svoje nove uradne prostore v palači Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica št. 2. Uradne ure so vsako sredo od 8.—12. in od 15.—18. ure, pa tudi ostale dni so gg. nadzorniki ob istih urah na razpolago strankam, ako niso zaposleni izven urada. Kmetovalci se vabijo, da se v polni meri poslužujejo Kmetijskega urada za brezplačne nasvete v vseh zadevah kmetijskega gospodarstva. Pismene vloge je kolkovati s 5 Din.

*

Dajmo drevesu živeža!

Letošnja, posebno v nekaterih krajih še precej dobra letina, je pokazala sadjarjem pot do blagostanja. Če ravno se sadje ne proda po istih cenah, ki jih resnično ima, dobi dober sadjar še precejšnji izkupiček za sadje.

Da more drevo ustvariti in dozoreti plodove, rabi neke snovi, ki si jih mora samo preskrbeti. Take snovi, ki jih rabi drevo za svojo rast in za rast sadja, imenujemo hranilne snovi. Na drevesu razločujemo dva glavna dela: Nadzemski del ali krona in podzemski del ali korenine. Od spomladi do jeseni vidimo na drevesu temnozeleno listo, s katerimi si pridobiva iz zraka organske hranilne snovi (škrob, sladkor itd.). To vse se v prečudni tvornici lista zgradi iz plina, ki nastane pri dihanju, gorenju, gnitju itd., je to ogljikov dvokis (CO₂). Iz tega vidimo, da, ako damo drevesu vse pogoje za razvoj listja, si more ustvariti organsko hrano za svoj razvoj in razvoj sadja.

Imamo torej tudi drugi del drevesa, to so korenine. Korenine so razvrščene pod zemljo v isti obsežnosti kot krona. Ti podzemski deli imajo naloge, dobiti iz zemlje rudninske snovi, ki so ravno tako potrebne kot organske za uspevanje drevesa.

Za praktičnega sadjarja je važno, kje se nahajajo koreninice, ki sprejemajo

hrano. Jasno je, da bo pod kapom kro- ne največ onih marljivo delujočih korenin. Tu je pravo mesto, da pomagamo drevesu s hlevskim gnojem.

Najprimernejši čas za gnojenje s hlevskim gnojem je jesen, ker gnoj čez zimo toliko preperi, da ima drevo takoj na pomlad živež. Pod kapom kro- ne raztrosimo gnoj, ki naj bo po možnosti nekoliko preperel, nakar se podkoplje ali podlopati. Pregloboko gnoja, posebno v težkih zemljah, ne smemo spravljati, ker bi se vsled dostopa zraka ne mogel razkrajati in bi se spremenil v humozne kisline, ki koreninam škodujejo. Širokost gnojilnega pasa pod kapom kro- ne se ravna seveda po količini gnoja, ki jo premore posestnik. Naj bi pa znašal ta pas vsaj en meter širine. Ravno na isti način se gnoji tudi s kompostom.

Izboren način gnojenja bi bil, ako bi se sadonosnik, kjer je to izvedljivo razdelil na štiri, oziroma šest predelov. Vsako leto bi se en tak del pognojil, nato pa preoral. Razume se, da morajo stati drevesa enakomerno. Tako ravnanje s sadonosnikom dela naravnost čudeže pri oslabiljenih drevesih. V Gornji Radgoni so imeli sadonosnik, ki je že popolnoma propadel. Začeli so ga oživljati po zgoraj navedenem načinu. Čez dve leti sem se osebno prepričal o uspehu takega ravnanja. Drevje, ki ni imelo prej nobenega pravega pogojka, je napravilo že v drugem letu pol metra dolge mladice.

Po obilni sadni letini je drevo oslabiljeno in nas kliče, da mu priskočimo na pomoč. Dragi sadjar, ali moreš zatisniti svoje uho, ko te prosi oslabiljeno sadno drevje pomoči? Daj mu vsaj nekaj živeža in ob letu ti vse povrne z obrestmi vred. Poznal sem starega sadjarja, ki je vsako jesen zrahljal pod ljubljanim drevesom zemljo, mu dal gnoja, čeravno so ga tlačila že stara leta. Pojdi in stori tudi ti tako, ki si še mlad ljubitelj sadjarstva!

Vse čita Karl Mayeve spise. Izšli so v Cirklovi tiskarni, Maribor dozdaj 3 zvezki po Din 13.—

ZA RAZVEDRILO

Srdit potnik. »Vlaki na progi imajo vedno zamudo.« — Načelnik: »Čemu pa bi bile potem čakalnice, če bi vlaki točno prihajali?«

Bo dokazala. Pred sodnijo je stala kmetica, ki se je rada tožarila ter rekla sodniku: »Ta ženska mi je rekla, da sem bedasta kavka in to hočem danes tu dokazati!«

Nezadovoljna žena. Lani sem možila se, letos me že griva, dobila sem hud'ga moža, je hujši kot kopriva. Koprivo mi še mraz umori, pa moža mi ne more, ker mož moj za pečjo sedi, da mraz do njega ne more. Jutri bo v Celovcu sejm, na sejm ga bom peljala, če ga ne bom zamenjala, ga bodem pa prodala. Prav po ceni ga ne dam, sem ga težko dobila, še raje ga domov peljam, za peč ga m posadila.

Žena: »Ali si videl, kako dragoceno kožuhovino je imela ona, ki je sedela v cerkvi ravno pred nama?« — Mož: »Ne, nisem videl, ker jaz ne gledam takih stvari!« — »Čemu le potem hodiš v cerkev?« se je zadrila togotna žena nad možem.

Krojaški pomočnik, zmožen za vsako delo se sprejme takoj pri Gaspar Krebel, Slovenjgradec. 1389

Za zimo vsakovrstno blago in vse potrebščine v veliki izbiri najugodnejše v trgovini **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.** Nakup jajc, masla, putra, suhih gob, vinskega kamna, fižola ter vseh poljskih pridelkov. **Zamenjava pšenice za moko!** Zamenjava bučnic in solčnic za prvovrstno bučno olje. 1390

Pletilje sprejme Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska 17. 1385

NAŠA DRUŠTVA

Bratom in sestram. Iskreno Vas prosimo, bratje in sestre, razprodajte čimprej naše srečke. Dan žrebanja se naglo približuje in zato nas gotovo razumete, da toliko prosimo. Poslali smo Vam res malo srečk in zato nam gotovo ne boste srečk vračali, temveč nas boste čimprej razveselili s poslanim denarjem. Ne bodite otopelih src. Pomagajte nam! Bog živi! — Orlovska družina v Krogu pri Murski Soboti.

Jarenina. Kmečko dramo, kos pravega in resničnega kmečkega življenja boste videli na odru nove dvorane v nedeljo dne 10. novembra tega leta. Naši mladi požrtvovalni člani Kat. prosvetnega društva nam bodo namreč podali igro »Mlinar in njegova hči«. Igra je polna zdrave vsebine in dobre zabave. Zato pridite!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo dne 10. novembra priredijo tukajšnji Orli burko »Babilonska zmešnjava«. Ne zamudite tega, če se še hočete pred zimo pošteno nasmejati. Ne ustrašite se grdega vremena in pa mraza. Vršite se v Pregarjevi uti po večernicah. Na veselo svidenje.

Sv. Barbara v Haložah. V nedeljo dne 10. novembra priredi domače Izobraževalno društvo pri Sv. Barbari v Haložah Martinovo običajno veselico s predstavo veseloiigre: »Gari-baldi« pri ge. Reicher-Bračič. Po igri prostá zabava. Začetek ob 3. uri popoldan. Ako pa bi bilo slabo vreme, se prireditev preloži na prihodno nedeljo, to je dne 17. novembra.

Koncert Korošcev v Mariboru. V nedeljo 10. tega meseca pridejo v Maribor koroški fantje, da nam bodo zapeli koroško pesem tako, kakoršna je. Sprejem pevcev bo ob pol dvanajstih dopoldne na glavnem kolodvoru. — Koncert se vrši zvečer ob osmih v veliki dvorani Uniona (Götz). — Mariborčani in okoličani bodo gotovo ta koncert posetili v velikem številu!

Zg. Polskava — Hoče. Slovensko izobraževalno društvo »Skala« iz Zgornje Polskave ponovi dne 10. novembra ob treh popoldne in ob pol osmih zvečer v Hočah v domu Katoliškega prosvetnega društva krasno zgodovinsko igro v petih dejanjih »Živa pokopana«. Mem odmorom sodelujejo tamburaši »Skale«. Prijazni Hočani, pridite v obilnem številu, ne bo vam žal!

Ljudski oder na Polzeli uprizori v nedeljo na Teodorjevo dne 10. novembra tega leta pri ge. Cimperman na Polzeli igro »Roža Jelodvorska« v štirih dejanjih. Vsi prijatelji dramatičnih predstav najvljudneje vabljene!

Velika Nedelja. Katoliško bralno društvo »Mir« priredi v nedeljo dne 10. tega meseca po večernicah v svoji društveni dvorani krasno narodno igro s petjem »Domen«, ki je vredna, da si jo pridete ogledat. Zato ste vsi iskreno vabljeni. — Odbor.

Št. Peter pri Mariboru. Preteklo nedeljo se je vršila 13. redna seja občinskega odbora. Obraznavale so se v glavnem socialno-politične zadeve. — Mesto občinskega odbornika je vsled bolehnosti in prežaposlenosti odložil Bračko Friderik iz Vodol. Član občinskega odbora je bil celih 8 let. — V Terčovi je umrl Vagner A., v Malečniku pa Žižek M. — Prihodnja seja občinskega odbora se vrši v nedeljo dne 10. tega meseca. Dnevni red: Razprava o proračunu krajevnega šolskega odbora. Ker je delo malo ponehalo in imamo precej časa, smo se pričeli zopet ženiti in močiti. Župnik je preteklo nedeljo vrgel raz leco kar sedem parov. Vsem, ki stopijo v zakonski stan, obilo božjega blagoslova, zadovoljnosti in zastopstva.

Št. Peter pri Mariboru. Četa mož in fantov, ki se zbira v Apostolstvu mož, se vedno večja. To kažejo vsakomesečne pobožnosti. Čast in priznanje velja našim značajnim možem in fantom, pa tudi skrbnim dušnim pastirjem, ki skrbijo za poglobitev verskega življenja med župljani. — Štirideset let mine prihodnji mesec in sicer 9. decembra, kar je umrl Glaser Marko, ki je skoraj 47 let župnikoval pri nas. Glaser je bil eden največjih in najzaslužnejših dušnih pastirjev, kar jih beleži šentpeterska kronika. Ni bil zaslužen le za šentpetersko župnijo, temveč za vso lavantinsko škofijo in ves narod. Kot sinovsko vdan in iskren prijatelj velikega Slomškega se je trudil in vodil vsa pripravljala dela za prenos škofijskega sedeža iz Št. Andraža na Koroškem v Maribor. Škof Slomšek razveselil prelosta Kosarja in poznejšega lavantinskega prošta Pikla gotovo ni imel bolj vdanega duhovnika in pomagača kot je bil Glaser. Ko je na Slomškovo priporočilo bil imenovan Glaser častnim kanonikom, je prišel Slomšek sam k Št. Petru, da je vpeljal svojega prijatelja v novo čast — govoril je ob tej priliki slavnostno besedo. Tudi svoj godovni dan, 17. januar je Slomšek kot škof v Mariboru redno obhajal pri Glaserju pri Št. Petru. Zjutraj je na Gorci maševal, potem je obiskal šolo, zatem pa preživel v družbi Glaserjevi par uric. Pa tudi ob drugih prilikah je Slomšek kaj rad zahajal k Št. Petru. Glaser je za časa svojega župnikovanja mnogo storil za verski, narodni in gospodarski preporod šentpeterčanov. Njegova dela še zdaj pričajo o njegovi delavnosti. Povsod, kjer je šlo za čast božjo, za korist župljanov, za pravice naroda je bil Glaser eden najvnetejših delavcev.

Veliko zaslug ima Glaser tudi za naselitev frančiškanov v Mariboru, lazaristov pri Sv. Jožefu v Celju. Po njegovi zaatugi so se naselile pri Št. Petru tudi šolske sestre, ki letos obhajajo 60 letnico svojega plodonosnega dela na vzgojnem in socialnem polju. Če bi hoteli popisati vse Glaserjeve zasluge, bi bilo treba napisati pač celo knjigo. Zato naj le šentpeterčani ohranijo spomin na Glaserja, da bo tudi ostali svet znal ceniti njegovo neprecenljivo delo za slovenski narod.

Limbuš pri Mariboru. Ko je v torek, dne 29. oktobra privozil 30 letni Janko Pohlín, uslužbenec pri tovarni vžigalce v Rušah z avtomobilom pred Limbuš, je nenadoma počila pnevmatika, kar je povzročilo, da se je avto dvakrat prekucnil in da je Pohlín zletel iz avtomobila. Pri padcu je dobil težke rane na čelu, temenu in na levem delu telesa. Na mesto nesreče je prišla takoj patrula orožniške postaje v studencih, nato pa oboje mariborskega rešilnega oddelka, ki je težko poškodovanega Pohlína prepeljalo v mariborsko bolnico.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Poročil se je Jakob Škamlec, posestnik v Partinju z vrljo Marijino družbenico Antonijo Valner dne 21. oktobra. Na gostiji so darovali gostje za misijone 120 dinarjev.

Sv. Urban pri Ptuj. Nas obiskujejo nesreče. V soboto ob treh popoldne je začelo goriti pri posestniku Kokol Janezu na Grajenškaku št. 54. Zgorela mu je hiša in gospodarsko poslopje. Zažgala je zločinska roka. Od tega kar so rešili, je nekdo ukradel par vreč zrnja. — V nedeljo dne 8. novembra pa je v par minutni nevihti udarila strela v hišo Jakoba Murko, posestnika v Ločnem vrhu št. 3. V trenutku je bilo vse v plamenu, da so komaj rešili najpotrebnejšo obleko in živino. Zgorelo je vse do tal. Ubogi ljudje, kam hočejo iti na zimo, ko so jim zgoreli tudi pridelki.

Razbor pri Slovenjgradcu. Dne 30. oktobra smo imeli v Razboru slovesnost. Naša skromna gorska vasica je nadela kinč pozno-jesenskega planinskega cvetja — zastave so plapolajoč pozdravljale novodošlega preč. g. župnika. Pokali so topiči, zvonili so zvonovi — planinska sapica pa je zanašala glasove v dolino, da tudi ona čuje, kako pozdravljajo planine dušnega pastirja. Saj smo ga lahko pozdravljali z radostjo, ko smo pa bili tako dolgo brez njega. Prečastiti g. Janez Rožman, duhovni svetnik v Zavodnjem je proviziral tu dolgih pet mesecev. Ni se plašil ne deževnega vremena ne slabe poti. Sleherno nedeljo in večkrat tudi med tednom je prišel k nam, da je tu daroval službo božjo. Iskrena mu hvala! Naj mu bo plačnik On, ki ne pusti nobenega dobrega dela neplačanega. Novodošlemu g. župniku Karolu Lampertu pa kličemo iz dna srca: »Pozdravljen v planinskem svetu, pozdravljen od vseh, ki Vas sprejememo z odprtim srcem! Nebo Vas blagoslovljaj, da boste tudi tu srečni!«

Sv. Tomaž pri Ormožu. Roparski umor izvršen pred enim letom na okrajni cesti Ptuj — Ljutomer blizu Sv. Tomaža in katerega žrtev je bil moj sin Viktor Podplatnik, še do danes ni pojasnjen. Kdor mi more povedati za izsleditev morilca kaj zanesljivega in to tudi pred sodnijo pričati, mu izplačam 1000 tisoč! Din nagrade. Podplatnik Franc, Sejanec, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu, posestnik in mesar.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Žalostno so doneli zvonovi v nedeljo dne 20. oktobra tega leta, ko smo spremljali k zadnjemu počitku uglednega moža Franca Pintarič iz Rakovec. Kako je bil pokojni povsod priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo res mnogo ljudi, a to še gotovo tem bolj, ker mu je nesreča, ki nikoli ne počiva, izkopala še prerani grob. Za vse dobro vnet, posebno za napredek gospodarstva, je letos na novo preuredil gospodarsko poslopje, a ni mu bilo usojeno, da bi dovršil delo, ker ga je doletela nesreča. Hotel je podreti kos stare stene, katero je že na predvečer podkonal. To nesrečno jutro je bil že na

vse zgodaj pri delu. A ni dolgo delal, ker se je nenadoma podrl na njega kos stene, ki mu je zadel take notranje in zunanje poškodbe, da je na istih v bolnici v Ormožu, kamor so ga takoj prepeljali, po preteku par ur, previden s sv. zakramenti umrl. Pokojnika so takoj prepeljali iz Ormoža domov, da vsaj počiva na domačem pokopališču. Zgubili smo z njim mnogo, ker je vsakemu rad ustregel, kot sodar in zidar je bil daleč okrog poznan. Za pravično stvar se je vedno neustrašeno potegoval, podpiral katoliška društva; posebno dosti zaslug ima tudi pri zidanju Društvenega doma, pri katerem je posebno lansko leto ter sploh pri vsem zidanju bil vodja. Bil je tudi prejšnjemu g. kaplanu M. Pribožiču desna roka pri gradbi doma. Naj mu Bog večni bo plačnik za vse in naj da tolažbo ženi in otrokoma, da bodo bridko izgubo lažje prenašali.

Krapje pri Ljutomeru. Pri nas smo spremili k zadnjemu počitku nam nepozabnega tovariša Matijo Slana, posestnika, občinskega odbornika, odbornika gasilnega društva itd. na Sp. Krapju. Pokojni je bil vzgleden gospodar in priljubljen sosed. Pri gasilnem društvu je deloval kot neumoren delavec celih 34 let. Bil je vzgled vsem svojim tovarišem. Društvo ga je imenovalo častnim članom in mu izročilo častno diplomu. Težko pogreša gasilno društvo tako vnetega tovariša, čeravno je dočakal celih 72 let. Blag mu bodi spomin in zemlja lahka, njegovi ženi pa naše sožalje!

Polenšak pri Ptuj. Sram nas je kot poštene Polenšane, poročati o grdem zločinu, ki se je zgodil dne 27. oktobra ob 9. uri zvečer. Ker se zagotovo ne vemo, kako se je vsa stvar prav za prav zgodila in se bo to le na sodniji dokazalo, zato se omejimo le na dogodek sam. Mladoletni podivjani pobalini (baje štirje) so na ostuden način zaklali oženjenega 39 let starega posestnika Martina Arnuš iz Savec. Z ženo (oba sta Polenšana) sta se vračala od svojih staršev, kjer sta bila po opravih, pa so ju v vasi Polenci napadli in ker nista mogla uiti, so njega dvakrat zabodli v srce. Bil je takoj mrtev. Ženo pa je iz rok krvi željnih fantov rešila njegova sestra, ker tudi njo so vrgli na tla, jo bili in tudi z nožem na glavi dvakrat lažje ranili. Zločin obsojamo vsi pošteni farani. Velik del odgovornosti za to pa nosijo tudi starši izprijencev. Večni mir in pokoj duši ubitega Martina, ki zapušča ubogo vdovo z dvema nepreskrbljenima otrokoma. — Ravno na Vseh svetih dan pa je bil lep pogreb 70 letnega Jurija Planinšaka iz Kamenšaka, ki je po kratkem bolehanju podlegel srčni vodeniki. Vsem sorodnikom sožalje, rajnemu pa naj svetli večna luč!

Makole. Dne 31. oktobra tega leta je po hudih bolečinah umrl v mariborski bolnici Titus Mlakar, mesarski pomočnik v Pečeh. Rajni je bil dne 27. minulega meseca po neprevidnosti ustreljen v trebuh od svojega tovariša Rafaela Švagan. Bil je previden s sv. zakramenti, nato pa takoj prepeljan v mariborsko bolnico, kjer je bil dne 30. oktobra operiran, a ista se ni posrečila. Rajni je bil nadarjen in priljubljen od vseh ter mirnega in treznega značaja. Zapušča žalostno mater, dva brata in tri sestre. Pokojni je bil v ruskem ujetništvu pet let in tam veliko trpel. Po očetovi smrti je skrbel in podpiral svojo mater, katero je nad vse ljubil. Bodí mu zemlja lahka!

Velenje. Na vernih duš dan se je poslovil od tega sveta najstarejši fant šmartinske župnije 83 letni Jurij Pečecnik, posestnik v Velenju. Nad štirideset let je zvesto služil na Dunaju pri blagi plemiški rodbini, pri tem pa ni pozabil prav tako zvesto služiti najplemenitejšemu Gospodu.

Marija Reka. V tem letu smo imeli samo 7 smrtnih slučajev do sedaj. Zdrav kraj je pa res tukaj pri nas. Vendar se je pa v eni hiši ugnezdila jetika in pokosila že troje družinskih članov. — Meseca julija je kmetico Marijo Matko zadela srčna kap. Vendar je še par mesecev živeła. Bilo je celo nekaj upanja, da